

Inšpiratívny príklad dobrej praxe

Podporný nástroj výstupu č. 2

NP Štandardy

Meno: Ing. Denisa Žolková

Príklad dobrej praxe č. 3

Typ podporeného zariadenia

CPP Karpatská 8, Košice

Východiskový stav zariadenia

Centrum poradenstva a prevencie na Karpatskej ulici v Košiciach (ďalej len zariadenie) je zariadením, ktoré poskytuje činnosti podpornej úrovne tretieho a štvrtého stupňa deťom a žiakom najmä v oblasti ich osobnostného, vzdelávacieho a kariérového rozvoja, ako aj v oblasti prevencie rizikového správania.

Zariadenie disponovalo nefunkčnou záhradou, ktorú mali záujem využívať na terapeutické účely tak, aby slúžila klientom zariadenia. Záhrada nebola vo vyhovujúcom stave, z toho dôvodu bolo potrebná revitalizácia a pretvorenie záhrady na terapeutickú záhradu.

Výzva/OP:

Integrovaný regionálny operačný program/IROP-PO7-SC73-2021-87/ Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu zelenej infraštruktúry a regeneráciu vnútroblokov sídlisk

Názov projektu

Terapeutická záhrada ako podpora zelenej infraštruktúry v CPPPaP Karpatská Košice

Cieľová skupina:

Deti a mládež, rodinní príslušníci a žiaci škôl patriacich do starostlivosti CPP, Karpatská 8, Košice. Cieľovou skupinou budú aj pedagogickí a odborní zamestnanci škôl a centier.

Cieľ projektu

Cieľom projektu bolo využiť nefunkčnú záhradu v priestoroch areálu CPP prerobením na terapeutickú záhradu a tak vytvoriť vhodné prostredie pre klientov aj zamestnancov centra. Zámerom bolo zväčšiť variabilitu pri využívaní vnútorných a vonkajších priestorov tak, aby zamestnanci centra mohli výkon niektorých odborných činností preniesť do vonkajších priestorov – do prostredia terapeutickú záhrady. Terapeutická záhrada by tiež rozšírila spektrum poskytovaných odborných činností o nové druhy terapeutických aktivít (ergoterapia, nácvik relaxácie, odborná starostlivosť o klientov so zníženou mobilitou, rôzne druhy remesiel v rámci arteterapie a pod.) a centrum by tak skvalitnilo svoju odbornú činnosť. Tieto potreby zariadenia bolo potrebné prepojiť na možnosti získania finančných prostriedkov z aktuálnych výziev. Vytvorenie terapeutickú záhrady v priestoroch areálu CPP sa podarilo prepojiť na výzvu v kontexte zlepšenia environmentálnych aspektov v meste vybudovaním prvkov zelenej infraštruktúry a zvýšenie biodiverzity. Na mieste pôvodnej záhrady, ktorá nie je využívaná plnohodnotne, vznikne obnovou nová a najmä funkčná záhrada. V záhrade sa zachová veľká časť pôvodnej vegetácie, pribudnú nové druhy stromov, kríkov, kvetín. Súčasťou záhrady budú aj prvky zelenej infraštruktúry na zachovanie biodiverzity, skvalitnenie mikroklimy daného miesta ako fontánky, napájadlá.

K tomu, aby zariadenia vedeli zladit' environmentálne aspekty výzvy s odbornosťou terapeutickú záhrady bol vypracovaný strategický plán za podpory RPC, ktorým bol nastavený zámer terapeutickú záhrady. Zariadenie konzultovalo zámer využívania záhrady na terapeutické účely s RTA, ktorý následne vďaka svojim odborným skúsenostiam s čítaním výziev a projektovým myslením prepojili tieto dva aspekty do jedného projektu pri aktuálnej výzve a správne zadefinovali cieľ a hlavnú aktivitu projektu. Environmentálne aspekty boli naplnené vybudovaním prvkov zelenej infraštruktúry a zvýšením biodiverzity. Dôjde k posilneniu ekologickej stability daného územia regeneráciou vnútroblokov cez vytvorenie terapeutickú záhrady v priestoroch areálu CPP

a zároveň k možnosti skvalitnenia poskytovaných odborných činnosti ako poradenstvo, diagnostika a terapeutických činnosti.

Výsledok posúdenia projektovej žiadosti

Aktivity, zámer a hlavný cieľ projektu spĺňali všetky projektové a výzvou stanovené kritériá, preto bol projekt vyhodnotený ako úspešný a v novembri 2022 dostalo zariadenie Rozhodnutie o schválení Žiadosti o NPF vo výške 85 235,77 €.

Priebeh prípravy projektu

V tomto príklade inšpiratívnej dobrej praxe sa zamestnanci RPC Košice (ďalej len RPC) podelia o skúsenosti pri príprave projektu, teda:

- čo zariadenie motivovalo a aké boli jeho najväčšie obavy,
- čo bolo najdôležitejšie pri príprave projektu a jeho realizácii,
- ako zhodnotiť či má projekt perspektívu.

Začiatok spolupráce s CPP na Karpatskej ulici v Košiciach sa datuje od leta 2019. Prvý kontakt bol realizovaný prostredníctvom hromadnej prezentácie NP Štandardy pre riaditeľov ZPP v priestoroch CPP na Karpatskej ulici. Neskôr bola nadviazaná komunikácia a zrealizované stretnutie s pani riaditeľkou zariadenia, ktorá je zároveň ambasádorkou multidisciplinárneho prístupu pre Košický kraj. Počas celej doby trvania národného projektu mali zamestnanci A3a v RPC Košice s riaditeľkou zariadenia a zamestnancami veľmi dobrú a intenzívnu spoluprácu. Vedenie a zamestnanci zariadenia sa zapojili do mapovania potrieb a mapovania pripravenosti na procesné, obsahové a výkonové štandardy, ktoré zrealizovalo RPC. Práve na základe mapovania pripravenosti, ktoré prebiehalo od februára 2021 do apríla 2021 a zároveň v rámci podpory zariadenia pri tvorbe strategického plánu boli identifikované kľúčové potreby zariadenia a jeho zamestnancov s ohľadom na poskytovanú odbornú starostlivosť. Jednou z týchto potrieb bolo aj zveľadenie v tom čase nevyužívanej záhrady s cieľom využitia tohto priestoru ako terapeutickú záhradu na odborné činnosti s klientmi zariadenia. Vedenie zariadenia a odborní zamestnanci od momentu zadefinovania tejto potreby a vzhľadom na dostupnú podporu od zamestnancov RPC s projektovými skúsenosťami nadobudli presvedčenie, že by chceli využívať záhradu ako terapeutickú záhradu na odborné činnosti a tak vznikla potreba revitalizácie a pretvorenia záhrady na funkčnú terapeutickú záhradu pre prácu s klientom.

Myšlienkou pretvorenia nevyužitej záhrady na terapeutickú záhradu sa zariadenie začalo zaoberať obsiahlejšie a keďže RPC podporovalo zariadenie aj prostredníctvom poskytovania a distribúcie informácií týkajúcich sa aktuálnych projektových výziev orientovaných na potreby zistené v rámci analýzy potrieb zariadenia, začalo zariadenie s podporou RPC zvlášť intenzívne sledovať vyhlásené výzvy vhodné pre naplnenie tejto potreby prostredníctvom webových portálov. Po zverejnení výzvy cez Integrovaný regionálny operačný program/IROP-PO7-SC73-2021-87/ Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu zelenej infraštruktúry a regeneráciu vnútroblokovej sídlisk, mohlo zariadenie začať intenzívne vyhodnocovať či sa do takéhoto veľkého projektu zapojí. Bolo potrebné prehodnotiť tento krok, nakoľko projekty sú časovo ohraničené a majú špecifikované finančné, materiálne a ľudské zdroje.

Na začiatku procesu prípravy projektu je potrebné zvážiť časové možnosti tímu zapojeného do prípravy projektu v kontexte s motiváciou, nakoľko príprava projektu je časovo aj procesne náročná, no dostatočná motivácia a presvedčenie o dobrom projektovom zámere je predpoklad pre naplnenie cieľa projektu. Motiváciou pre zariadenie v tomto prípade bolo aj to, že v tomto procese prípravy projektu nebude samo a všetkými obavami a otázkami sa vie v prvom rade obrátiť na regionálnych technických asistentov (RTA) pracujúcich v RPC. Takto vznikla veľmi intenzívna projektová spolupráca s cieľom vytvorenia projektu, ktorý má byť nápomocný zariadeniu pri odborných činnostiach vykonávaných v zariadení.

Hlavnou obavou zariadenia pri rozhodovaní o zapojení a nezapojení sa do projektu bola obava z porozumenia projektovým dokumentom a taktiež obava z komunikácie s externými organizáciami a úradmi. V zariadení obhospodarovala prípravu projektu pani riaditeľka zariadenia v spolupráci s pani

ekonómkou a to nad rámec svojich stálych zabehnutých odborných a riadiacich činnosti. Príprava projektu vyžadovala komunikáciu so zhotoviteľom projektovej dokumentácie, komunikáciu so stavebným úradom, s pamiatkovým úradom, s úradom životného prostredia, na čo vzhľadom na svoju pracovnú vyťaženosť riaditeľa alebo zamestnanci zariadení nemajú dostatok času. Zariadeniam by veľmi pomohla stála projektová podpora pri získavaní projektových financií, ktorá chýba na úrovni zariadenia, ale taktiež na úrovni zriaďovateľa. Zariadenia nemajú dostatok času venovať sa sledovaniu aktuálnych výziev, zapájaniu sa do konkrétnych projektov so zreteľom na potreby zariadenia, príprave, realizácii a vyhodnotení projektov, ako aj administratívne zabezpečeniu projektov. Nemalou bariérou je porozumenie projektovému jazyku, s ktorým zamestnanci a vedenie zariadenia v rámci odborných činností nepracujú a stretávajú sa s ním len veľmi zriedkavo. Aktuálne, v rámci projektovej podpory, komunikujú zariadenia, ktoré nemajú dostatok skúseností s písaním projektov so zamestnancami RTA v RPC, čo zariadenie posmelilo pri rozhodnutí zapojiť sa do vyhlásenej výzvy.

Pri príprave a realizácii projektu je najdôležitejší tím ľudí, ktorý sa na tom podieľa. Proces písania projektu začína prípravou a dôkladným plánovaním prostredníctvom návrhov a analýz. Je preto vhodné, ak pri realizácii projektu spolupracuje úzky tím ľudí. Tým je možné predísť zameraniu na jednu projektovú oblasť pričom by sa mohlo stať, že ostatné oblasti projektovej prípravy ostanú v pozadí a budú zapracované s nedostatkom času pred predložením návrhu projektu. Príprava projektu je rovnako časovo náročná ako samotná implementácia a realizácia projektu. V prípade zariadenia CPP na Karpatskej ulici tvoril tím ľudí pani riaditeľka zariadenia a pani ekonómka, ktoré aj pomocou odborných projektových rád prostredníctvom konzultácií so zamestnancami RTA dopracovali projekt do úspešného konca.

Vzhľadom na náročnosť výzvy RTA realizovali pravidelné konzultácie so zariadením ku komunikácii s externými organizáciami a zhotoviteľom projektovej dokumentácie, k verejnému obstarávaniu, k samotným aktivitám, ale aj k oprávneným výdavkom z rozpočtu stavebných prác. Popri týchto krokoch nie je možné zabudnúť na finančné zdroje, ktoré bude potrebné zabezpečiť nad rámec schváleného projektového rozpočtu. Pri realizácii projektu bolo potrebné myslieť na vypracovanie projektovej dokumentácie ako prílohy k projektu a taktiež na udržateľnosť projektu po jeho realizácii. Zariadenie už v čase plánovania a písania projektu muselo preukázať predpoklad udržať stav terapeutickú záhradu po ukončení realizácie projektu. Dôležité bolo myslieť nie len na finančné zdroje a ich dostupnosť ale aj na personálne zabezpečenie.

Úspešná realizácia teda závisí od vhodných a kvalifikovaných ľudí, ktorí správne špecifikujú a spracujú projektové oblasti pred procesom písania projektu, počas neho aj po realizácii projektu. V zariadení CPP Karpatská bol správne zvolený interný tím a prepojením dlhoročných skúseností a odbornosti ekonomického úseku so špecifikovaním potrieb z dlhoročných odborných skúseností vedenia zariadenia bola príprava projektu úspešná.

Vznikol projekt „Terapeutická záhrada ako podpora zelenej infraštruktúry v CPP“, ktorého hlavným zámerom bol inštitucionálny rozvoj zariadenia v zmysle zvýšenia kvality poskytovanej odbornej starostlivosti pre deti, mládež, rodinných príslušníkov, žiakov škôl patriacich do starostlivosti zariadenia a pre pedagogických a odborných zamestnancov zariadenia.

Na mieste pôvodnej záhrady, ktorá nebola využívaná plnohodnotne vznikla terapeutická záhrada určená na vykonávanie rôznorodých odborných činností využiteľných pri psychologickú a špeciálnopedagogickú odbornú činnosť s klientmi centra, pri metodickom vedení pedagogických a odborných zamestnancov, tiež v rámci podpory wellbeingu nielen klientov a ich rodín, ale aj samotných zamestnancov centra. Zariadenie prejavilo záujem zapojiť sa do projektu z dôvodu potreby posilnenia poskytovaných terapeutických činností.

Záhrada bude obsahovať aj terapeutické prvky liečivej záhrady: dostatok slnečného svetla, stromov, zmiešaných kvetinových záhonov, kríkov aj lavičky, kryté posedenie, terasu s prístupovou rampou pre imobilných klientov, pracovné stoly na výsadbu a prácu s rastlinami a pôdou, prírodný stimulačný chodník a iné.

Záhrada má tiež za cieľ vytvoriť inšpiratívny priestor na prácu s deťmi, mládežou cez prepojenie sa s prírodou a čerpania inšpirácie a energie z nej. Poskytovala by taktiež podporný priestor pre fyzickú aj psychickú relaxáciu. Záhrada tak bude terapeutických miestom pre rozmanitých klientov centra, ale zároveň aj samostatným mikro-ekosystémom.

Záver

Projekt by mal rozprávať príbeh, hovoriť o ľuďoch, ktorí dávajú svoju energiu spoločnosti a zvyšujú povedomie o problémoch a ich riešeniach až k zmenám. Pri písaní projektu je veľmi dôležité, aby bolo zrejmé, aká je východisková situácia a aká je motivácia, ako túto východiskovú situáciu zmeniť a dosiahnuť požadovaný cieľ.

Netreba zabudnúť, že najdôležitejší je tím ľudí, ktorý pracuje na príprave a realizácii projektu. Príprava projektu je náročná, no čas venovaný príprave a plánovaniu sa pri realizácii projektu vráti a to v tom, že bude presne známe ako postupovať.

Ak vzniklo rozhodnutie projekt napísať, bol do neho vložený čas a energia, je dobré urobiť ešte jednu vec, ktorá by mohla byť užitočná pred podaním projektu - osloviť človeka, ktorý pri príprave projektu nespolupracoval, dať mu projekt prečítať a poprosiť ho o jeho kritickú spätnú väzbu, prípadne mu dať základné otázky o projekte a to spätná väzba k tomu či projekt je pochopiteľný.

Nápomocní môžu byť aj kolegovia v ostatných zariadeniach. Odovzdávanie skúsenosti medzi zariadeniami môže výrazne pomôcť zmierniť obavy zo zapájania sa do projektových výziev a zvýšiť kvalitu života zariadení.

Odporúčania

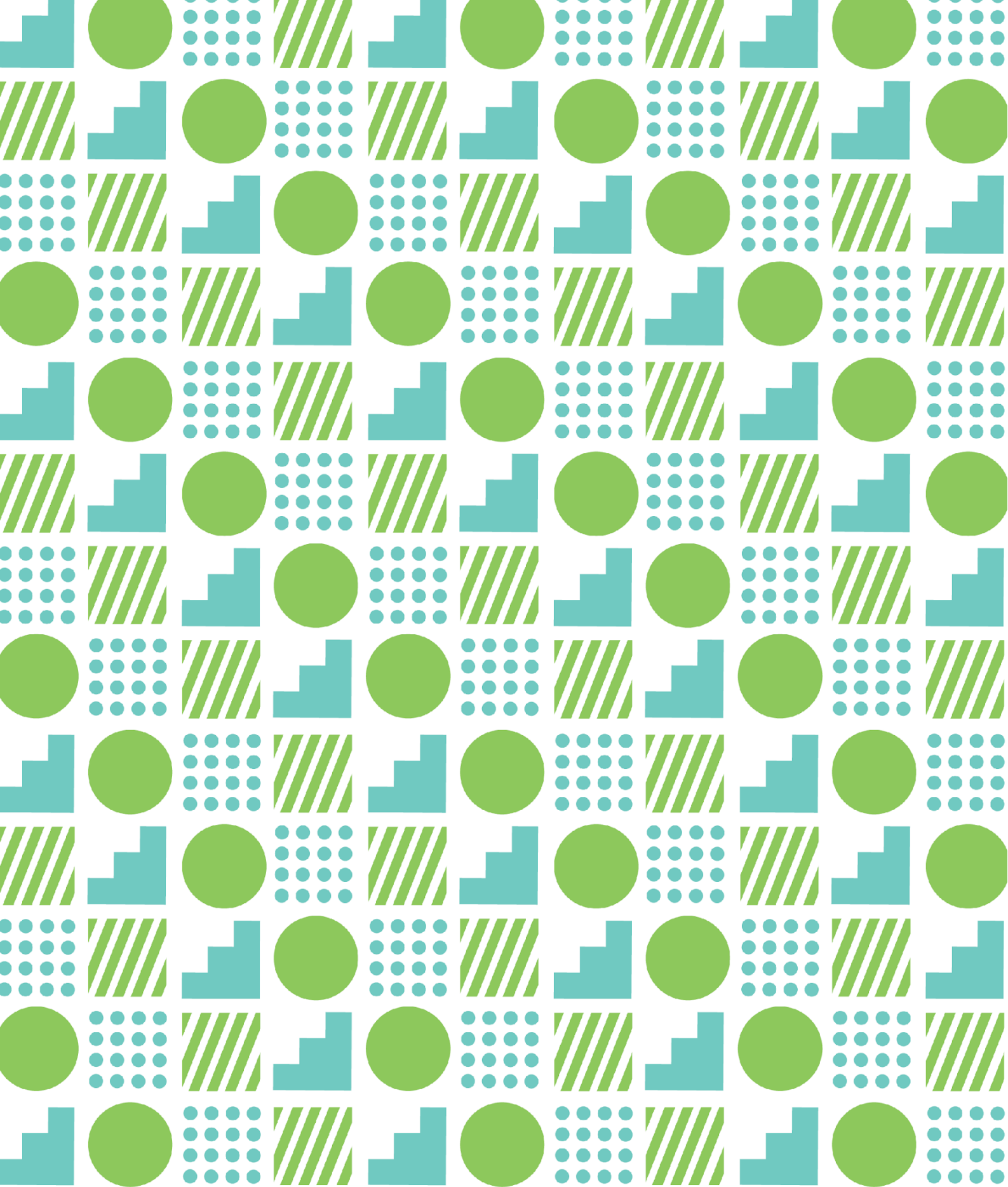
- Dôležité je strategické plánovanie v zariadení, prostredníctvom neho identifikácia kľúčových potrieb zariadenia a nastavenie cieľov do budúcnosti, teda vieme kde sme, čo chceme dosiahnuť a hľadáme možnosti, ako to dosiahneme.
- Vhodné je, ak pri realizácii projektu spolupracuje úzky tím ľudí. Je lepšie, ak je v projekte zapojených viac ľudí, pretože ak by bol v projekte jediný človek, mohol by dávať prioritu len jednej veci, ku ktorej má on sám vzťah a mohlo by sa stať, že ostatné veci by ostali v pozadí, respektíve by ich nevedel zapracovať.
- Nenechať sa odradiť, "neúspechom". Aj neúspech posúva, ak ho sprevádza motivácia a vedomosti načerpané z doterajších skúseností.
- Pomohla by stála projektová podpora pri získavaní projektových financií, ktorá chýba na úrovni zariadenia, ale taktiež na úrovni zriaďovateľa.

Spätná väzba od pani riaditeľky

Myšlienka zapojiť sa do projektu - terapeutická záhrada vznikla v rámci úzkej a kvalitnej spolupráce s RPC Košice a potreby ponúknuť našim klientom, ako aj zamestnancom, úplne nový dizajn vonkajších priestorov. Našu záhradu sme vnímali ako nevyužitý priestor uprostred mesta, ktorý v sebe ukrýval potenciál, avšak finančné možnosti centra nám neumožňovali pretvoriť ho na funkčnú zónu pre všetkých, ktorí prekročia bránu nášho centra. Príležitosť na zmenu sa nám však náhle objavila v priebehu realizácie aktivít NP Štandardy.

Našou motiváciou zmeniť to, bola skúsenosť z aktívnej účasti v SIR-ke pod vedením zamestnancov regionálneho projektového centra Košice, kde sa nám potvrdil náš predpoklad, že jednou z našich príležitostí pre funkčnú zmenu je revitalizácia záhrady centra. Na podklade týchto výstupov sme sa začali pohrávať s myšlienkou zapojenia sa do projektu. Výrazným faktorom v tomto rozhodovacom období bol aj fakt, že NP Štandardy nám poskytol veľmi kvalitných ľudí so skúsenosťami v projektovej činnosti. A tak sme sa pod gesciou a vedením regionálnej technickej asistentky pustili do zrealizovania našej myšlienky a tvorby projektu terapeutickej záhrady. Celý proces nám uľahčovali najmä bohaté skúsenosti zamestnankyne regionálneho projektového centra v Košiciach, a taktiež jej flexibilný a konštruktívny prístup k práci. V súčasnosti sme už v realizačnej fáze redizajnu a aj napriek mnohým povinnostiam navyše neľutujeme, že sme sa do projektu pustili. Zmysluplný cieľ, na ktorý sa všetci tešíme už máme na dosah.

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie
k inklúzii a úspešnosti na trhu práce